

Broeksterwâld Johannes Tabesstrjitte

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Broeksterwâld, Johannes Tabesstrjitte

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.090

Status

1.0 (Definitief)

Datum

02-06-2021

Opdrachtgever

Dantuma advies
Van Sytzamawei 2
9114 RW Driezum

Auteur

Gerben Krösschell

Controle

Remco Ploeg

Voorpagina

Plangebied

Te citeren als

Krösschell, G.M., 2021. QuickScan Broeksterwâld, Johannes Tabesstrjitte; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.090 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	7
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels.....	9
3.2	Vleermuizen	10
3.3	Overige zoogdieren.....	11
3.4	Amfibieën.....	11
3.5	Reptielen	11
3.6	Dagvlinders	11
3.7	Libellen.....	12
3.8	Overige beschermde soorten	12
4	Effecten en gevolgen.....	13
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	13
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	13
5	Mitigerende maatregelen	14
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	14
5.2	Vleermuisverblijfplaatsen; mitigatie.....	15
6	Conclusie.....	16
	Geraadpleegde bronnen.....	17

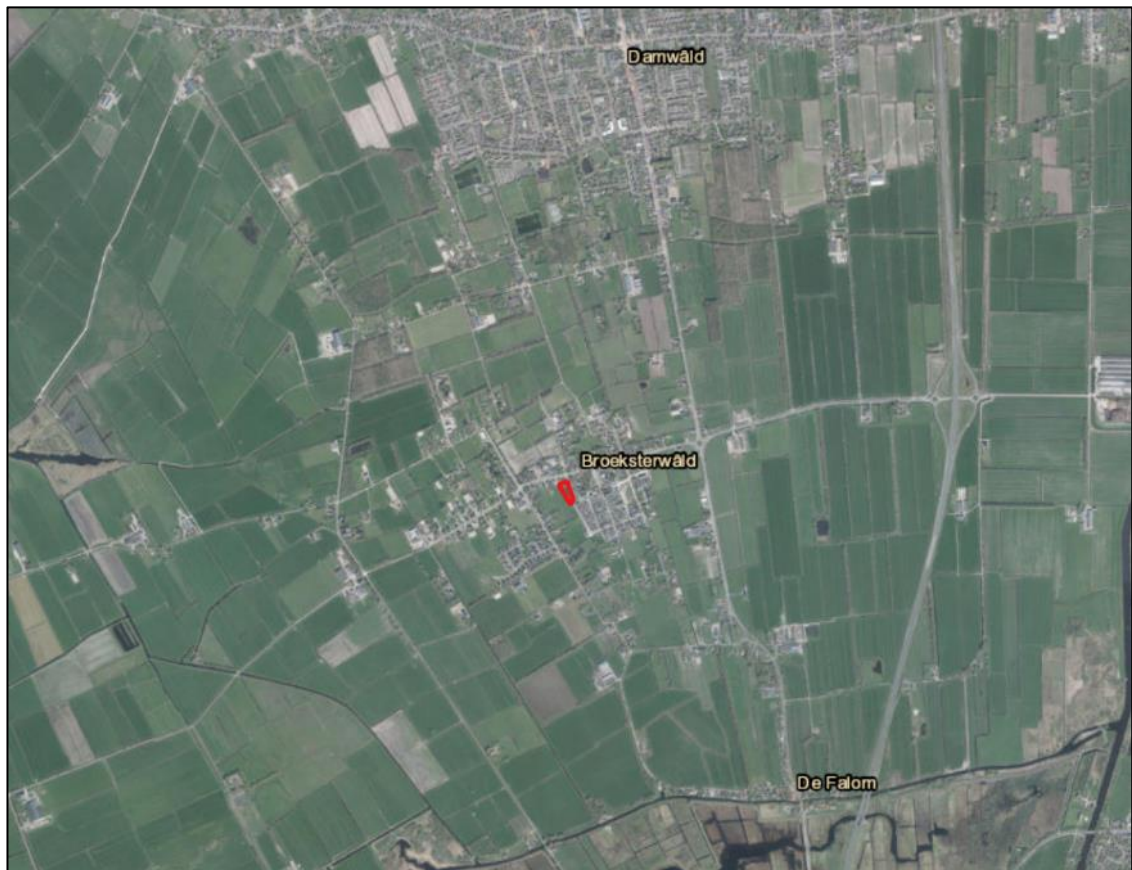
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Dantuma advies, verder “opdrachtgever” genoemd, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Johannes Tabesstrjitte te Broeksterwâld, in de gemeente Dantumadeel, provincie Friesland. De opdrachtgever heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. gevraagd een QuickScan uit te voeren op de geplande werkzaamheden om te onderzoeken of deze aanpassingen effect hebben op beschermde soorten of verblijfplaatsen in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 Globale ligging

Het plangebied bevindt zich in het midden van bebouwd gebied te Broeksterwâld. Het is gelegen tussen enkele woonhuizen met aan de zuidkant een klein tuincomplex en ten westen weilanden gelegen waar vee op loopt. De globale ligging is te zien in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Locatie van het in deze QuickScan onderzochte plangebied (rood omlijnd). (Bron: ESRI)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het ‘Natuurnetwerk Nederland’ (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via

het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor

soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is versterking van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Gerben Krösschell van JM ecologie b.v. op 18-05-2021. Het bezoek is uitgevoerd van 10:30 tot 12:00 uur, bij 12°C en 3 Bft, op een half bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

De locatie aan de Johannes Tabesstrjitte betreft een paardenweide met naastgelegen groentetuin. Er is tevens een kleine stal aanwezig waar voorheen paarden in hebben gestaan. Er loopt een sloot aan de westzijde over de lengte van het gehele plangebied. Aan deze sloot en tussen de groentetuin en de paardenweide zijn enkele bomen gelegen. In afbeelding 2.1 is ingezoomd op de globale ligging van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Globale ligging plangebied. (bron: ESRI)

Afbeelding 2.2. Groentetuin zuidzijde plangebied.

Afbeelding 2.3. (Paarden)weide.

Afbeelding 2.4. Sloot aan westzijde plangebied.

Afbeelding 2.5. Paardenstal.

2.2 Ingreep

De werkzaamheden zullen bestaan uit het bouwrijp maken van het plangebied waarna er vier vrijstaande woningen gerealiseerd zullen worden. Hiervoor zal de huidige groentetuin en de aanwezige stal verwijderd worden. De aanwezige bomen zullen worden verwijderd en de sloot zal blijven bestaan. In afbeelding 2.6 is een schets van de nieuwe situatie weergegeven.

Afbeelding 2.6. Schets nieuwe situatie (Bron: Dantuma advies).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

In de omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen in een straal van 75 meter rondom het plangebied, de zogeheten verstoringszone, gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten van vogels zoals boomvalk, buizerd, sperwer, havik, roek, en ransuil. Dergelijke nesten zijn niet aangetroffen. Voor de grote gele kwikstaart is tevens geen geschikt broedhabitat aanwezig door het ontbreken van natuurlijke stromende beken.

Voor de soorten huismus en gierzwaluw zijn er binnen 75 meter mogelijkheden bij de naastgelegen woningen. Voor slechtvalk en kerkuil zijn geen broedmogelijkheden aanwezig. Binnen het plangebied zijn geen geschikte nestlocaties aangetroffen voor jaarrond beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek waren er huismussen aanwezig rondom de stal. Echter zijn er geen nestmogelijkheden of nesten voor huismussen aangetroffen in of aan de stal.

Mogelijke consequenties van de ingreep op huismussen en gierzwaluwen worden beschreven in paragraaf 4.2.

Algemene broedvogels

Er kunnen rondom en in het plangebied algemene broedvogels tot broeden komen in de aanwezige beplanting en bebouwing. Daarnaast is het mogelijk dat algemene broedvogels als de meerkoet en waterhoen gaan broeden in de aanwezige sloot.

Mogelijke consequenties van de ingreep op algemene broedvogels worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

De aanwezige stal is gecontroleerd op mogelijke vleermuisverblijfplaatsen. Het dak betreft een golfplaten dak waar geen geschikte verblijfplaatsmogelijkheden aanwezig zijn voor vleermuizen. De aanwezige bomen in en rondom het plangebied zijn tevens gecontroleerd op geschikte boomholten voor vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen geschikte holten aangetroffen.

De omliggende gebouwen zijn mogelijk wel geschikt als vleermuisverblijfplaats van gebouwbewonende soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Mogelijke consequenties van de ingreep op vleermuisverblijfplaatsen worden beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

Er zijn in de omgeving diverse lijnvormige elementen aanwezig welke kunnen fungeren als vliegrouteondersteuning. Echter is er binnen het plangebied geen sprake van lijnvormige elementen die dienst doen als vliegrouteondersteuning. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute is uitgesloten.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied door verschillende vleermuissoorten. Echter is er in de omgeving even geschikt al dan niet beter foerageergebied aanwezig waardoor de omgeving van het plangebied niet als essentieel foerageergebied kan worden aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen uit de bureaustudie de grondgebonden zoogdiersoorten boommarter, otter, waterspitsmuis en wolf naar voren. Al deze soorten hebben specifieke eisen aan hun leefgebied. Het plangebied is gelegen binnen bebouwd gebied en is te kleinschalig voor soorten als boommarter, otter en de wolf. Daarnaast komt de waterspitsmuis voor in de omgeving van het plangebied.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis kan in allerlei typen grotere en kleinere wateren leven, zolang het water schoon is. Daarnaast is het belangrijk dat er een goed ontwikkelde onderwatervegetatie aanwezig is en een ruige oevervegetatie met voldoende schuilmogelijkheden (Zoogdiervereniging, z.d.). De aanwezige sloot bevat geen helder water en er is een laag algen op het oppervlakte aanwezig. Dergelijke omstandigheden zijn ongeschikt voor de waterspitsmuis.

Aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied of de verstoringszone van het plangebied is uitgesloten.

3.4 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied is de heikikker waargenomen. De bekende waarnemingen zijn gedaan in natuurgebied de Houtwiel en langs rivier De Lits.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.) Het plangebied is gelegen in de kern van een dorp. De naastgelegen sloot biedt geen geschikt voortplantingswater voor de heikikker. De aanwezigheid van de soort wordt op basis van het aanwezige habitat binnen het plangebied uitgesloten.

3.5 Reptielen

In de omgeving van het plangebied is de ringslang waargenomen. Het betreffen waarnemingen op circa 1,3 kilometer van het plangebied uit natuurgebied de Houtwiel.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). Het is mogelijk dat de ringslang leefgebied heeft in de naastgelegen sloot. Er is een zeer kleine composthoop aanwezig bij de moestuin. Door het beperkte formaat wordt deze niet als geschikt geacht als locatie waar eieren in ontwikkeling kunnen komen. De aanwezigheid van de ringslang binnen het plangebied is uitgesloten.

3.6 Dagvlinders

In de omgeving van het plangebied zijn de grote vos en zilveren maan waargenomen. De bekende waarnemingen zijn gedaan buiten bebouwd gebied van Broeksterwâld. Beide soorten hebben specifieke eisen aan hun leefgebied.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De grote vos is een soort die over grote afstanden kan zwerven en in toenemende mate in Nederland wordt gezien. Grotendeels gaat het daarbij om zwervende dieren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan waardplanten voor de grote vos waardoor aanwezigheid wordt uitgesloten.

Zilveren maan

De zilveren maan leeft met name in natte tot vochtige, schrale graslanden en bloemrijke hooi- of rietlanden. De soort overwintert als halfvolgroeide rups in een dor blad in de strooisellaag. De waardplant van de soort is vooral het moerasviooltje en in duingebied ook duin- en hondsviooltje (Vlinderstichting, z.d.). Het ontbreekt binnen het plangebied aan geschikt habitat en de benodigde waardplanten.

Aanwezigheid van beschermde vlindersoorten binnen het plangebied is uitgesloten.

3.7 Libellen

In de omgeving van het plangebied zijn de gevlekte witsnuitlibel en de groene glazenmaker waargenomen. Dit zijn soorten die leven in en rond water. De bekende waarnemingen zijn gedaan buiten bebouwd gebied van Broeksterwâld. Beide soorten hebben specifieke eisen aan hun leefgebied. Het habitat met deze specifieke eisen is niet aanwezig binnen het plangebied. Aanwezigheid van beschermde libellensoorten binnen het plangebied is uitgesloten.

3.8 Overige beschermde soorten

Aanwezigheid van overige beschermde diersoorten zoals, vissen, kreeftachtigen en weekdieren en beschermde flora kan gezien het aanwezige habitat en bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus en gierzwaluw	3.1	Mogelijk
Algemene broedvogels	Diverse algemene broedvogels	3.1	Mogelijk
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende vleermuissoorten	3.5	Mogelijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = vogelrichtlijn en 3.5 habitatrichtlijn.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Er zijn mogelijk huismus- en gierzwaluwnesten aanwezig in de omliggende bebouwing welke binnen de verstoringszone van de werkzaamheden vallen. Bij "normale" bouwwerkzaamheden is de verstoring uitgesloten vanwege de afstand, aanwezigheid van tussenliggende afschermdende elementen en de lage verstoringsgevoeligheid van deze aan menselijke omstandigheden aangepaste vogelsoorten. Het effect van werkzaamheden als heien zijn lastig te beoordelen en worden niet meegenomen in deze Quickscan.

Algemene broedvogels

Op en rondom het plangebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen in aanwezige bomen, bosschages, bebouwing en de aanwezige sloot. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Om die reden kunnen de plannen niet uitgevoerd worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuisverblijfplaatsen

Er zijn mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig in de omliggende bebouwing. Met de beoogde werkzaamheden worden deze verblijfplaatsen mogelijk verstoord. Dit kan in de vorm van lichtverstoring door onder andere bouwverlichting. De normale bouwwerkzaamheden zullen geen effect hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in de omliggende bebouwing. De effecten van heien zijn lastig te beoordelen en worden niet meegenomen in deze Quickscan. De vervolgstappen in paragraaf 5.3 dienen opgevolgd te worden.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming Aanwezig		Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse algemene broedvogels	3.1	Mogelijk	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende vleermuissoorten	3.5	Mogelijk in omgeving	Mitigerende maatregelen

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn en 3.5 habitatrichtlijn.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het van tevoren verwijderen van struiken en bomen binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende (algemene) vogelsoorten zoals merel, winterkoning en houtduif;
- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, waterhoen en wilde eend.

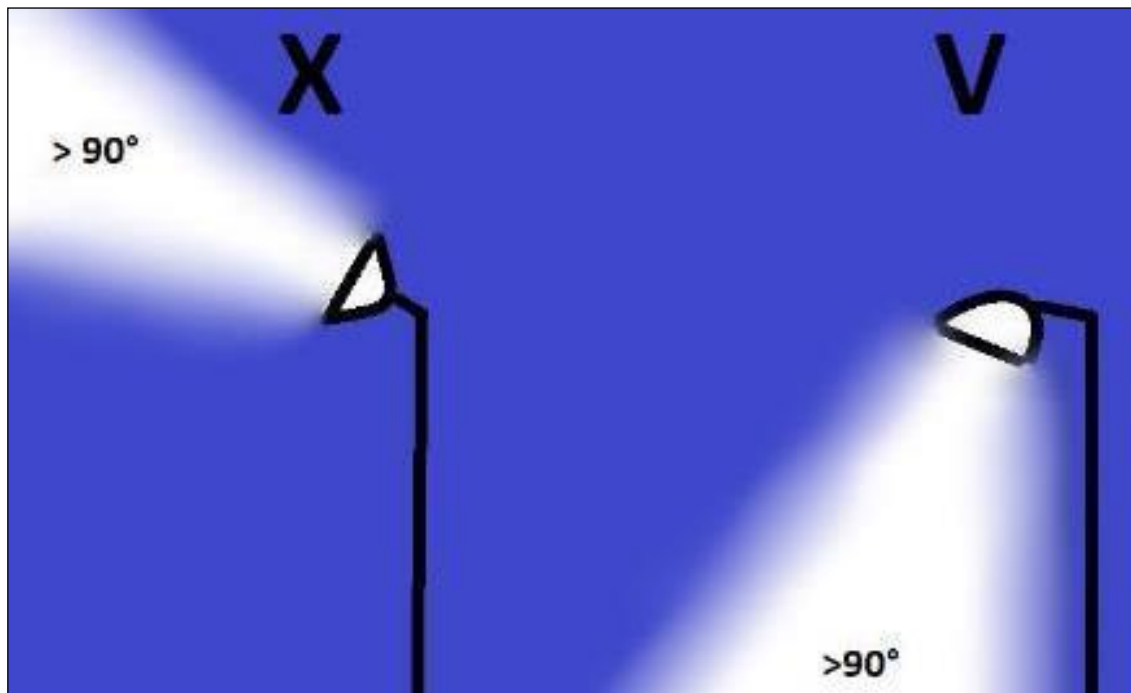
Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuisverblijfplaatsen; mitigatie

In de naastgelegen bebouwing zijn mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Er worden met de werkzaamheden geen verblijfplaatsen verwijderd of fysiek aangetast. Wel is het mogelijk dat er met de werkzaamheden verstoring van deze verblijfplaatsen optreedt. Reguliere (bouw)werkzaamheden worden niet als verstorend aangeduid. Aangebrachte (bouw)verlichting kan de mogelijke verblijfplaatsen ontoegankelijk of onaantrekkelijker maken. Voor het gebruik van bouwverlichting tijdens de werkzaamheden wordt geadviseerd om deze niet op de naastgelegen bebouwing te richten. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden en niet naar de omgeving mag uitstralen. In onderstaande afbeelding is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op vliegroutes van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Wanneer bovenstaande werkwijze toegepast wordt, zijn er wat betreft de mogelijke verblijfplaatsen in omliggende bebouwing geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming.

Afbeelding 5.1 Voorbeeld van toepassing bouwverlichting. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

6 Conclusie

De opdrachtgever, Dantuma Advies, heeft JM ecologie b.v. gevraagd een Quickscan uit te voeren voor de werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van vier vrijstaande woningen, aan de Johannes Tabesstrjitte te Broeksterwâld, in de gemeente Dantumadeel, provincie Friesland.

Uit deze QuickScan blijkt dat er rekening gehouden dient te worden met algemene broedvogels. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met mogelijk aanwezige vleermuisverblijfplaatsen.

Het plangebied biedt geschikte nestgelegenheid voor algemene broedvogels. Mocht er in het broedseizoen (indicatief 15 maart-15 juli) gewerkt worden, dan kan het plangebied voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden als nestlocatie voor algemene broedvogels. Daarnaast zal er, wanneer er tijdens het broedseizoen gewerkt wordt, gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van actieve nesten en het terrein vrijgegeven worden wanneer er geen nesten aanwezig zijn.

Om rekening te houden met mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in de naastgelegen bebouwing, dient er geen (bouw)verlichting op mogelijke verblijfplaatsen geschenen te worden tijdens de actieve periode van vleermuizen (15 april-15 oktober).

Gorredijk, juni 2021
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 26 mei 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten 2017
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- RAVON z.d., soortenpagina's reptielen en amfibieën.
- Vlinderstichting z.d., soortenpagina's dagvlinders en libellen.